

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Nevesinje
za period 01.01-31.12.2024. godine**

Broj: RV064-25

Banja Luka, 18.11.2025. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje budžeta	13
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	13
	6.1.1. Prihodi i primici	14
	6.1.2. Rashodi i izdaci	15
	6.1.3. Budžetski suficit.....	19
	6.1.4. Neto finansiranje	19
	6.1.5. Razlika u finansiranju.....	20
	6.2. Bilans uspjeha.....	20
	6.2.1. Prihodi	20
	6.2.2. Rashodi.....	21
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.3. Bilans stanja	21
	6.3.1. Aktiva	21
	6.3.2. Pasiva	24
	6.3.3. Vanbilansna evidencija	26
	6.4. Bilans novčanih tokova	26
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja	27
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze.....	27
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje.....	27

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Nevesinje koji obuhvataju: Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2024. godine; Konsolidovani bilans uspjeha, Konsolidovani izvještaj o promjenama neto imovine, Konsolidovani bilans novčanih tokova, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 02 i Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Nevesinje istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2024. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2024. godine kod nižih budžetskih korisnika nije organizovan i izvršen u skladu sa članom 2. stav 2), članom 4. stav 1), članom 15. stav 2) i 3), članom 17. stav 4), 5) i 8), članom 18. stav 1) i 5) i članom 20. stav 1) do 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer Javna ustanova Centar za socijalni rad i Javna ustanova Centar za informisanje i kulturu nisu označile predmet popisa inventurnim brojevima i nisu izvršile prenos stanja sa eksternih potvrda stanja, Javna ustanova Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ nije sačinila popisne liste, dio imovine i obaveza nije popisala i nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza. Takođe, izvještaji o popisu Javne ustanove Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“, Javne ustanove Narodna biblioteka, Javne ustanove Centar za socijalni rad i Javne ustanove Centar za informisanje i kulturu ne sadrže uporedni pregled knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza, pregled količinskih i vrijednosnih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.2. i 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Opština Nevesinje izvršila je klasifikaciju primitaka od prodaje zemljišta na primitke po osnovu depozita i kaucija u iznosu od 1.892 KM, rashoda za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva na rashodima za bruto plate zaposlenih u iznosu od 32.518 KM, a rashode po osnovu utroška nafte i naftnih derivata u iznosu od 70.064 KM na rashode za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja i rashode za usluge

održavanja javnih površina i zaštite životne sredine, što nije u skladu sa članom 91. stav 3), članom 92. stav 3), 6) i 9), članom 145. i 151. stav 3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.3.1.1. i 6.2.2.2. ovog Izvještaja:

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga precijenjena su u iznosu od 4.321 KM, kratkoročna razgraničenja precijenjena su u iznosu od 81.900 KM, a potcijenjeni su rashodi od usklađivanja vrijednosti finansijske imovine u iznosu od 86.221 KM, jer nije izvršena korekcija potraživanja i datih avansa koja nisu naplaćena odnosno koji nisu opravdani u roku od 12 mjeseci, što nije u skladu sa članom 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. i 6.3.2.2. ovog Izvještaja:

Odmjeravanje nakon priznavanja vrijednosti nefinansijske imovine koje se odnosi na dio poslovnih objekata i prostora, ostalih objekata, kancelarijske i druge opreme izvršeno je po revalorizacionom modelu, a za drugi dio izvršeno je po modelu nabavne vrijednosti, što nije u skladu sa MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 42, 51, 52 i 53) i članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Takođe, prilikom prenosa revalorizacionih rezervi formiranih po osnovu povećanja vrijednosti dijela navedene imovine, u obračun srazmjernog dijela rezervi koji je ukinut u korist rezultata tekuće godine obuhvaćen je i iznos obračunate amortizacije na imovinu koja je u potpunosti amortizovana čime su revalorizacione rezerve potcijenjene u iznosu od 15.666 KM, što nije u skladu sa MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 57).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.6. i 6.7. ovog Izvještaja:

Opština Nevesinje u Napomenama uz finansijske izvještaje nije izvršila objelodanjivanje informacija o potencijalnoj imovini i obavezama i dodatne informacije, što nije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaj Opštine Nevesinje za godinu koja se završava na dan 31.12.2024. godine objelodanjena su pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Nevesinje za godinu koja se završava na dan 31.12.2024. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u ovom Izvještaju o reviziji

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom

izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 18.11.2025. godine

Glavni revizor

Božana Trninić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Nevesinje za 2024. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima Opštine Nevesinje za 2024. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Radni odnos na određeno vrijeme zbog privremeno povećanog obima posla zasnovan je sa osam izvršilaca na period duži od šest mjeseci, što nije u skladu sa članom 61. stav 1) pod 2) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Opština Nevesinje vršila je nabavke usluga nadzora u građevinarstvu bez provođenja postupka javnih nabavki, što nije u skladu članom 3. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Javna ustanova Turistička organizacija, Javna ustanova Narodna biblioteka, Javna ustanova Centar za informisanje i kulturu i Javna ustanova Centar za kulturu „Nebojša Glogovac“ nisu izvršile prijavu i registraciju na veb portal e-nabavke shodno Uputstvu o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanju izvještaja u postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki, a javna ustanova Centar za socijalni rad i Javna ustanova Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ nisu sačinile i objavile Plan javnih nabavki na portalu javnih nabavki prema članu 17. Zakona o javnim nabavkama. S tim u vezi, kod navedenih budžetskih korisnika nije vršeno provođenje postupaka javnih nabavki u skladu sa članom 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Skupština Opštine Nevesinje nije, u skladu sa svojim nadležnostima propisanim članom 39. Zakona o lokalnoj samoupravi, donijela interna akta za raspodjelu sredstava granta organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica u iznosu od 298.263 KM, organizacijama u oblasti zdravstva i socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti u iznosu od 57.000 KM, u oblasti obrazovanja, naučno istraživačke djelatnosti, kulture i informacija u iznosu od 152.429 KM i ostalim neprofitnim subjektima u iznosu od 104.750 KM. Takođe, prilikom dodjele grantova sportskim organizacijama nisu primijenjene procedure propisane Pravilnikom o dodjeli grantova za programe/projekte za sportske klubove koji se finansiraju iz budžeta Opštine, a koji je donesen od strane načelnika Opštine, što nije u skladu sa članom 39. navedenog Zakona.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredbi Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave produžena je primjena odredbi navedenog kolektivnog ugovora, koja je osporena Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske. Nakon toga nije zaključen novi Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske. Opština Nevesinje je donijela Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi Opštine Nevesinje kojim je koeficijente za obračun plata zaposlenih prilagodila odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Nevesinje obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Nevesinje.

Banja Luka, 18.11.2025. godine

Glavni revizor

Božana Trninić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- 1) klasifikacija primitaka od prodaje zemljišta, rashoda za naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva i rashoda po osnovu utroška goriva vrši u skladu sa članom 91. stav 3), članom 92. stav 3), 6) i 9), članom 145. i 151. stav 3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;
- 2) rashodi za režijski materijal i rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga priznaju na obračunskoj osnovi u periodu nastanka u skladu sa članom 93. stav 2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 3) korekcija potraživanja i datih avansa vrši shodno članu 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 4) evidentiranja potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i potraživanja koja na naplatu dopijevaju u periodu do godinu dana vrše u skladu sa članom 11. Uputstva o primjeni međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor 23: Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos);
- 5) odmjeraivanje nakon priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme vrši sveobuhvatno po jednom modelu, u skladu sa MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 42, 51, 52 i 53) i članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 6) ukidanje revalorizacionih rezervi formiranih u ranijem periodu vrši u skladu sa MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 57);
- 7) na pozicijama vanbilansne aktive i pasive vrši evidentiranje datih mjenica kao sredstva obezbjeđenja za servisiranje duga po osnovu dugoročnih kredita i drugih preuzetih obaveza u skladu sa članom 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 8) objelodanjuju informacije o potencijalnim obavezama i potencijalnoj imovini prema zahtjevima MRS-JS 19 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 100 i 105) i članu 46. tačka 8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“, Javne ustanove Narodna biblioteka Nevesinje, Javne ustanove Centar za socijalni rad i Javne ustanove Centar za informisanje i kulturu da obezbijede da se:

- 9) postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje stvarnog i iskazivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu vrši u skladu sa članom 2. stav 2), članom 4. stav 1), članom 15. stav 2) i 3), članom 17. stav 4), 5) i 8), članom 18. stav 1) i 5) i članom 20. stav 1) do 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporučuje se direktoru JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ da obezbijedi da se:

- 10) evidentiranje poslovnih promjena u vezi nastanka i naplate potraživanja, kao i priznavanja prihoda po osnovu boravka djece u predškolskoj ustanovi vrši u skladu sa

članom 5. stav 4) Pravilnika o računovodstvu, računovodsvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- 1) zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme vrši u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- 2) preduzmu aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u smislu da se izvrši popis i opis poslovnih procesa, sačini knjiga poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti i izradi strategija upravljanja rizicima;
- 3) javne nabavke za usluge nadzora u građevinarstvu provode u skladu sa članom 3. i 17. Zakona o javnim nabavkama;
- 4) prilikom ugovaranja odgođenog plaćanja potraživanja po osnovu neporeskih prihoda obezbijedi mjenica ili bankarska garancija, u skladu sa odredbama internog Uputstva o odgođenom plaćanju taksi, naknada i drugog duga.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Centar za kulturu „Nebojša Glogovac“, Javne ustanove Turistička organizacija, Javne ustanove Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ i Javne ustanove Centar za socijalni rad da obezbijede da se:

- 5) preduzmu aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u smislu da se imenuje lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, sačinjava plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, da se izvrši popis i opis poslovnih procesa, sačini knjiga poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici i izradi strategija upravljanja rizicima.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Turistička organizacija, Javne ustanove Narodna biblioteka i Javne ustanove Centar za informisanje i kulturu i Javne ustanove Centar za kulturu Nebojša Glogovac da obezbijede da se:

- 6) izvrši registracija na veb portal „e-nabavke“ prema Uputstvu o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanju izvještaja u postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki i da se nabavke roba i usluga provode u skladu sa članom 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama;

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad, Javne ustanove Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ i Javne ustanove Turistička organizacija da obezbijede da se:

- 7) plan javnih nabavki sačini i objavi na portalu javnih nabavki i da se nabavke provode i objavljuju u skladu sa odredbama sa članom 3., 6. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se Skupštini Opštine da obezbijedi da se:

- 8) imenovanje direktora javnih ustanova vrši u skladu sa članom 18. stav 2) Zakona o sistemu javnih službi;
- 9) u skladu sa članom 39. Zakona o lokalnoj samoupravi donesu interna akta za izbor korisnika i način raspodjele sredstava granta subjektima u oblasti sporta, zdravstva i socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti, obrazovanja, naučno istraživačke djelatnosti, kulture i informacija, zaštite prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica i subjektima u drugim oblastima.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Odluka o usvajanju drugog rebalansa budžeta opštine Nevesinje za 2024. godinu i Odluka o izvršenju rebalansa budžeta opštine Nevesinje za 2024. godinu;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4. i 9-11.;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske, član 59-76.;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o sistemu javnih službi, član 16. i 18.;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o socijalnoj zaštiti, član 20-63.;
- Zakon o radu, član 33., 39., 125., 204-207.;
- Zakon o uređenju prostora i građenju (član 73.-82. i 191.);
- Zakon o vodama (član 188.-195.);
- Zakon o šumama (član 89.);
- Zakon o sportu (član 119.);
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o komunalnim djelatnostima (član 6.-12., 20.-25. i 41.),
- Odluka o visini naknade za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave;
- Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi;
- Pravilnika o obračunu i isplati plata i drugih primanja zaposlenih u opštinskoj upravi Nevesinje;
- Pravilnik o dodjeli grantova za programe/projekte za sportske klubove koji se finansiraju iz budžeta Opštine;
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede u 2024. godini;
- Odluka o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja u oblasti mljekarstva;
- Odluka o raspodjeli budžetskih sredstava na ime subvencija u javnom prevozu lica na području opštine Nevesinje za školsku 2023/2024. godinu i Odluka o raspodjeli budžetskih sredstava na ime subvencija u javnom prevozu lica na području opštine Nevesinje za školsku 2024/2025 godinu;
- Pravilnik o dodjeli studentskih stipendija;
- Pravilnik o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći;
- Uputstvo o odgođenom plaćanju taksi, naknada i drugog duga.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Nevesinje (u daljem tekstu: Opština) smještena je u istočnom dijelu Republike Srpske i obuhvata površinu od 910,75 km². Na području Opštine živi 13.758 stanovnika u 17 mjesnih zajednica.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti propisane Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16, 36/19 i 61/21), Statutom Opštine kao i drugim važećim propisima, kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja opštine. Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik. Skupština opštine, je organ odlučivanja i kreiranja politike, a načelnik zastupa i predstavlja Opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj za 2024. godinu, Opština je svrstana u nerazvijene jedinice lokalne samouprave.

Sredstva za rad Opštine u 2024. godini obezbjeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera između budžetskih korisnika i primitaka od finansijske imovine i primitaka od zaduživanja.

Opština svoje poslovanje obavlja putem Sistema jedinstvenog računa trezora. Pod nadležnošću Opštine su budžetski korisnici JU Centar za socijalni rad, JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“, SŠC „Aleksa Šantić“, JU Narodna biblioteka Nevesinje, JU Centar za informisanje i kulturu, JU Turistička organizacija Nevesinje, JU Dom Zdravlja Nevesinje i JU Centar za kulturu „Nebojša Glogovac“. Navedeni korisnici finansiraju se iz budžeta opštine.

Finansijski izvještaji ovih budžetskih korisnika su konsolidovani u finansijskom izvještaju Opštine i glavna knjiga je sastavni dio glavne knjige trezora Opštine. Predmet finansijske revizije su Konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Nevesinje za 2024. godinu koje čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju Opštine za 2021. godinu i sačinila Izvještaj u kojem je dato 17 preporuka, od kojih šest za finansijske izvještaje i 11 za usklađenost.

Opština je u skladu sa članom 21. stav 3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14), dostavila Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske odgovor o preduzetim radnjama radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju broj RV047-22.

Revizijom je utvrđeno da je provedeno devet preporuka, četiri preporuke su djelimično provedene, a četiri preporuke nisu provedene.

Djelimično provedene preporuke odnose se na priznavanje i odmjeravanje nefinansijske imovine (tačka 6.3.1.2. izvještaja), provođenje procedura popisa i izvještavanje o popisu imovine i obaveza (tačka 3. izvještaja), imenovanje direktora javnih ustanova (tačka 3. izvještaja) i objelodanjivanja u Napomenama uz finansijske izvještaje (tačka 6.7. izvještaja).

Preporuke koje nisu provedene odnose se na zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme (tačka 3. izvještaja), propisivanje pravila i kriterijuma za dodjelu sredstava granta

(6.1.2.1. izvještaja), obezbjeđenje (mjenice i garancije) potraživanja za koja su odgođeni rokovi plaćanja (tačka 6.3.1.1. izvještaja) i provođenje postupaka javnih nabavki u JU Turistička organizacija (tačka 4. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Opštine definisani su postojećim internim aktima (Statut, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave, Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima u Opštini Nevesinje, Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi i druga akta).

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave opštine Nevesinje („Službeni glasnik opštine Nevesinje“ broj 13/22, 1/23, 13/23, 3/24 i 9/24) sistematizovano je 87 radnih mjesta sa 99 izvršilaca.

Na dan 31.12.2024. godine u Opštini Nevesinje (Opštinska uprava i budžetski korisnici) u radnom odnosu je bilo 217 izvršilaca.

Na dan 31.12.2024. godine u Opštinskoj upravi u radnom odnosu je, pored četiri funkcionera, bilo 89 izvršilaca (od čega 6 izvršilaca u mandatnom periodu, 14 na određeno vrijeme i 69 na neodređeno vrijeme).

U toku 2024. godine radni odnos na određeno vrijeme zasnovan je sa devet izvršilaca (od čega osam zbog privremeno povećanog obima posla), a radni odnos je prestao za šest izvršilaca. Radni odnos na određeno vrijeme zbog privremeno povećanog obima posla sa osam izvršilaca zasnovan je na period duži od 6 mjeseci, što nije u skladu sa članom 61. stav 1) pod 2) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

U toku 2024. godine zaključeno je devet ugovora o djelu sa šest izvršilaca od kojih se tri ugovora o djelu odnose na obavljanje usluga nadzora u građevinarstvu po projektima Opštine, što je obrazloženo pod tačkom 4. izvještaja.

Članom 18. stav (2) Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/07, 109/12 i 44/16) je propisano da direktora javne ustanove imenuje i razrješava osnivač, na period od četiri godine i uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije. Međutim Skupština opštine imenovala je vršiocem dužnosti direktora Javne ustanove Centar za socijalni rad i Javne ustanove Turistička organizacija na period od 60 dana, u kontinuitetu od 2021. godine.

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredbi Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/21 i 69/21) produžena je primjena odredbi navedenog kolektivnog ugovora, koja je osporena od strane Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/23). Nakon toga nije zaključen novi Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske. Opština primjenjuje Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi kojim je koeficijente za obračun plata zaposlenih prilagodila odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

U skladu sa rješenjima o popisu i formiranju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2024. godine, izvršen je popis imovine i obaveza i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza Opštinske uprave i budžetskih korisnika Opštine (JU Turistička organizacija, JU Centar za socijalni rad, JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“, JU Centar za informisanje i kulturu i JU Narodna biblioteka).

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2024. godine kod budžetskih korisnika JU Centar za socijalni rad, JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ i JU Centar za informisanje i kulturu nije organizovan i izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21), jer kod JU

Centar za socijalni rad i JU Centar za informisanje i kulturu nisu izvršene pripremne radnje prema članu 15. stav 2) i 3) i članu 18. stav 5) Pravilnika odnosno predmet popisa nije označen inventurnim brojevima, a stanja potraživanja i obaveza nisu prenesena sa eksternih potvrda stanja, kod JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ Nevesinje nisu sačinjene popisne liste, imovina i obaveze nisu popisane u skladu sa načelima urednog inventarisanja (objekat i dragocjenosti i dio obaveza nisu bili predmet popisa) i nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza prema članu 2. stav 2), članu 4. stav 1), članu 17. stav 4, 5 i 8) i članu 18. stav 1) Pravilnika. Takođe, izvještaji o popisu kod JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“, JU Narodna biblioteka, JU Centar za socijalni rad i JU Centar za informisanje i kulturu ne sadrže elemente propisane članom 20. stav 1) do 4) Pravilnika odnosno isti ne sadrže uporedni pregled knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza, pregled količinskih i vrijednosnih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja kao i podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji lica angažovanih na popisu.

Opština je sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu sa priložima elektronskim popunjavanjem obrasca u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22). Međutim, Opština nije preduzela druge aktivnosti u vezi primjene odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) u smislu identifikovanja i opisa poslovnih procesa, sačinjavanja knjige poslovnih procesa, identifikovanje i procjene rizika i definisanja kontrolnih aktivnosti i izrade strategije upravljanja rizicima.

JU Centar za kulturu Nebojša Glogovac, JU Turistička organizacija, JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ i JU Centar za socijalni rad nisu preduzele aktivnosti u vezi primjene odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, jer nije imenovano lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, nije sačinjen plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole ni izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu sa priložima, popis i opis poslovnih procesa, uspostavljanje knjige poslovnih procesa, identifikovanje i procjene rizika ni druge aktivnosti.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima, što je osim u ovoj tački obrazloženo i pod tačkama 4, 6.1.1.2, 6.1.2.1., 6.2.2.2., 6.3.1.1., 6.3.1.2., 6.3.2.2., 6.6. i 6.7. izvještaja.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme vrši u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Preporučuje se direktoru JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“, JU Narodna biblioteka, JU Centar za socijalni rad i JU Centar za informisanje i kulturu da obezbijede da se postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje stvarnog i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu, vrši u skladu sa članom 2. stav 2), članom 4. stav 1), članom 15. stav 2) i 3), članom 17. stav 4), 5) i 8), članom 18. stav 1) i 5) i članom 20. stav 1) do 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se preduzmu aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu

i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u smislu da se izvrši popis i opis poslovnih procesa, sačini knjiga poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti i izradi strategija upravljanja rizicima.

Preporučuje se direktoru JU Centar za kulturu Nebojša Glogovac, JU Turistička organizacija, JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ i JU Centar za socijalni rad da obezbijede da se preduzmu aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u smislu da se imenuje lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, sačinjava plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, da se izvrši popis i opis poslovnih procesa, sačini knjiga poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici i izradi strategija upravljanja rizicima.

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se imenovanje direktora javnih ustanova vrši u skladu sa članom 18. stav 2) Zakona o sistemu javnih službi.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2024. godinu i izmjenama i dopunama plana predviđen je 81 postupak u vrijednosti od 2.209.308 KM bez poreza na dodatu vrijednost.

Prema izvještaju o realizaciji nabavki za 2024. godinu provedena su 222 postupka nabavki u vrijednosti od 1.781.909 KM (81% u odnosu na plan) i to 200 postupaka putem direktnog sporazuma (143.105 KM), dva pregovaračka postupka (49.009 KM), devet otvorenim postupkom (1.451.239 KM) i 11 putem konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda (138.556 KM).

Najvećim dijelom provedeni postupci nabavki u 2024. godini odnose se na nabavke radova na vodovodnom sistemu "Krekovi", radova na izgradnji i rekonstrukciji lokalnih puteva i ulica na području opštine Nevesinje, radova uređenja partera višeporodičnog stambenog objekta socijalnog stanovanja u ulici Nevesinjskih ustanika bb, pošljunčavanja (nasipanja) lokalnih makadamskih puteva i lož ulja.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je 9 postupka javnih nabavki u vrijednosti od 1.200.561 KM (odnosno 67% u odnosu na ukupnu vrijednost provedenih nabavki u 2024. godini).

Nabavke usluga nadzora u građevinarstvu u iznosu od 23.270 KM vršene su bez provođenja postupka javnih nabavki, jer su za iste zaključeni ugovori o djelu, što nije u skladu članom 3. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

JU Turistička organizacija, JU Narodna biblioteka, JU Centar za informisanje i kulturu i JU Centar za kulturu „Nebojša Glogovac“ nisu izvršili prijavu i registraciju na veb portal E-nabavke shodno Uputstvu o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanju izvještaja u postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki, a JU Centar za socijalni rad i JU Dječiji vrtić nisu sačinili i objavili Plan javnih nabavki na portalu javnih nabavki prema članu 17. Zakona o javnim nabavkama. Revizijom je utvrđeno da su navedeni budžetski korisnici vršili nabavke roba i usluga bez provođenja procedura javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se javne nabavke za usluge nadzora u građevinarstvu provode u skladu sa članom 3. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se direktoru JU Turistička organizacija, JU Narodna biblioteka i JU Centar za informisanje i kulturu i JU Centar za kulturu „Nebojša Glogovac“ da obezbijede da se izvrši registracija na veb portal „e-nabavke“ prema Uputstvu o

uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanju izvještaja u postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki i da se nabavke roba i usluga provode u skladu sa članom 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se direktoru JU Centar za socijalni rad, JU Dječiji vrtić i JU Turistička organizacija da obezbijede da se plan javnih nabavki sačini i objavi na portalu javnih nabavki i da se nabavke provode i objavljuju u skladu sa članom 3., 6. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine je 29.12.2023. godine donijela Odluku o usvajanju budžeta za 2024. godinu u iznosu od 14.215.370 KM („Službeni glasnik Opštine Nevesinje“, broj 15/23).

Prvi rebalans budžeta Opštine za 2024. godinu usvojen je dana 30.08.2024. godine („Službeni glasnik Opštine Nevesinje“, broj 10/24) u iznosu od 14.653.160 KM.

Drugi rebalans budžeta Opštine za 2024. godinu usvojen je dana 13.12.2024. godine („Službeni glasnik Opštine Nevesinje“, broj 10/24) Odlukom o usvajanju Drugog rebalansa budžeta Opštine Nevesinje za 2024. godinu („Službeni glasnik Opštine Nevesinje“ broj 15/24) u iznosu od 14.808.224 KM. Odobrena sredstva odnose se na rashode za lična primanja (6.414.238 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (1.976.551 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (83.400 KM), subvencije (381.013 KM), grantove (953.569 KM), doznake (1.503.266 KM), rashode finansiranja, druge finansijske troškove i rashode transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti (46.314 KM), rashode po sudskim rješenjima (20.284 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (2.583.450 KM), za finansijsku imovinu (1.000 KM), za otplatu dugova (585.830 KM), ostale izdatke (111.472 KM) i transfere između budžetskih jedinica istog nivoa vlasti (110.287 KM). Takođe, planirana je i budžetska rezerva u iznosu od 37.550 KM, shodno članu 44. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Nakon Rebalansa budžeta izvršene su realokacije sredstava u okviru i između potrošačkih jedinica u ukupnom iznosu od 79.567 KM, na osnovu odluka načelnika Opštine, u skladu sa Odlukom o izvršenju Rebalansa budžeta Opštine .

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta Opštine za 2024. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 15/17 i 17/22).

Pri sačinjavanju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2024. godinu izvršena je konsolidacija kontrolisanih entiteta JP Vodovod a.d. Nevesinje, JP Komus a.d. Nevesinje i Natur Flora a.d. Nevesinje u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2024. godine iskazano je u obrascu Periodičnog izvršenja budžeta (u daljem tekstu: PIB) na računovodstvenom fondu 01 - opšti fond, što predstavlja budžet u užem smislu.

U obrascu Periodičnog izvršenja po fondovima (u daljem tekstu: PIF) je iskazan fond 01 i fond 03 – fond grantova. Opština je u obrascu PIB za fond 01 u 2024. godini iskazala ukupne budžetske prihode i primitke u iznosu od 15.187.557 KM, što je 5% više u odnosu na budžetski okvir, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 13.979.788 KM, što je za 6% niže u odnosu na budžetski okvir.

6.1.1. Prihodi i primici

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi u obrascu Periodičnog izvršenja po fondovima su iskazani u iznosu od 13.422.346 KM. Prihode čine poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 9.302.056 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode od indirektnih poreza (8.451.445 KM), poreza na imovinu (198.280 KM), poreza za lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti (603.121 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 3.223.412 KM, a najvećim dijelom čine ih prihodi od zakupa i rente (34.700 KM), administrativnih naknada i taksi (45.499 KM), komunalnih naknada i taksi (54.340 KM), naknada po raznim osnovama (454.417 KM) i prihodi od pružanja javnih usluga (2.593.455 KM).

Naknade po raznim osnovama odnose se na naknade za uređenje i korišćenje građevinskog zemljišta (124.102 KM), za korišćenje mineralnih sirovina (2.559 KM), naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta (7.169 KM), naknade za vode (36.867 KM), naknade za korišćenje komunalnih dobara od opšteg interesa (108.499 KM), sredstva za finansiranje posebnih mjera zaštite od požara (16.227 KM) i koncesione naknade za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa (19.982 KM) i naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (139.012 KM).

Prihode od pružanja javnih usluga najvećim dijelom odnose se na vlastite prihode budžetskih korisnika (2.591.021 KM).

JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ ostvaruje prihode od pružanja usluga cjelodnevnog i poludnevnog boravka djece u predškolskoj ustanovi shodno Odluci o cijeni usluga za radnu 2024/2025. godinu.

JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ nije u propisanom roku vršila evidentiranje poslovnih promjena u vezi nastanka i naplate potraživanja kao i priznavanja prihoda po osnovu boravka djece u predškolskoj ustanovi, što nije u skladu sa članom 5. stav 4) Pravilnika o računovodstvu, računovodsvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer su vršena retroaktivna evidentiranja potraživanja, naplate potraživanja, kao i priznavanja prihoda (na svaka dva do tri mjeseca).

Grantovi su iskazani u iznosu od 79.831 KM, a odnose se na grantove iz inostranstva u iznosu od 53.181 KM i to na sredstva iz programa podrške prevencije poplava i upravljanje rizicima šumskih požara u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj (4.783 KM) i iz razvojnog programa po osnovu realizacije projekta Jačanje uloge mjesnih zajednica u BiH (48.398 KM), kao i na grantove iz zemlje od pravnih lica u iznosu od 26.650 KM za održavanje Nevesinjske olimpijade.

Transferi između ili unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 817.047 KM. Odnose se na transfere od entiteta (816.714 KM), transfere od jedinica lokalne samouprave (187 KM) i transfere od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (146 KM).

Transferi od entiteta najvećim dijelom odnose se na transfere Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (622.383 KM) po osnovu naknada iz socijalne zaštite i Ministarstva uprave i lokalne samouprave (88.177 KM) za podršku budžetu opštine.

Preporučuje se direktoru JU Dječiji vrtić „Sveta Evgenija Carica Milica“ da obezbijedi da se evidentiranje poslovnih promjena u vezi nastanka i naplate potraživanja, kao i priznavanja prihoda po osnovu boravka djece u predškolskoj ustanovi vrši u skladu sa članom 5. stav 4) Pravilnika o računovodstvu, računovodsvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 1.730.662 KM na fondu 01, a odnose se na primitke za nefinansijsku imovinu (90.428 KM), primitke od finansijske imovine (380 KM), primitke od zaduživanja (1.500.000 KM) i ostale primitke (139.854 KM).

Primici za nefinansijsku imovinu najvećim dijelom odnose se na primitke od prodaje zemljišta (41.587 KM) i od prodaje stalne imovine namijenjene prodaji (48.635 KM). Prodaja zemljišta izvršena je na osnovu Odluka o utvrđivanju posebnog interesa za prodaju nepokretnosti (od 02.11.2023. godine i 31.03.2023. godine) i nakon provedenog postupka licitacije, dok je prodaja stambene jedinice izvršena na osnovu Odluke o načinu i uslovima javne prodaje stana od 05.03.2021. godine uz proveden postupak licitacije.

Primici od zaduživanja odnose se u cjelosti na primitke po osnovu uzetih zajmova u zemlji po osnovu Ugovora o investicijskom dugoročnom kreditu sa Sparkasse bank d.d. Sarajevo.

Ostali primici najvećim dijelom odnose se na primitke po osnovu naplaćenih potraživanja od JU Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske i Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, po osnovu refundacije naknade plate za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva (87.003 KM) i primitke po osnovu depozita i kaucija (29.702 KM).

Ostali primici precijenjeni su u iznosu od 1.892 KM, a potcijenjeni primici od prodaje zemljišta, jer su primici od prodaje zemljišta klasifikovani kao primici po osnovu depozita i kaucija, što nije u skladu sa članom 145. i 151. stav 3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se klasifikacija primitaka od prodaje zemljišta vrši u skladu sa članom 145. i 151. stav 3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci, nakon eliminacije, u obrascu Periodičnog izvršenja po fondovima iskazani su u ukupnom iznosu od 14.075.448 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 13.945.239 KM (rashodi 11.196.739 KM i izdaci 2.748.500 KM), na fondu 03 u iznosu od 130.209 KM (rashodi 20.000 KM i izdaci 110.209 KM). U postupku konsolidacije, na fondu 01 izvršena je eliminacija rashoda u iznosu 34.549 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Ukupne rashode čine tekući rashodi (11.140.619 KM) i transferi između i unutar jedinica vlasti (76.120 KM).

Tekuće rashode čine rashodi za lična primanja zaposlenih (6.276.993 KM), rashodi po osnovu korištenja roba i usluga (1.899.866 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (83.399 KM), subvencije (341.873 KM), grantovi (1.008.853 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (1.476.784 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi između jedinica vlasti (32.704 KM) i po sudskim rješenjima (20.147 KM).

Rashodi za lična primanja odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (5.344.848 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (878.748 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada (4.476 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) u iznosu od 48.921 KM. Opština je obračun plata i naknada vršila u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi i Pravilnika o obračunu i isplati plata i drugih primanja zaposlenih u opštinskoj upravi Nevesinje.

Rashodi za naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva iskazani su na rashodima za bruto plate zaposlenih u iznosu od 32.518 KM, što nije u skladu sa

članom 91. stav 3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashode po osnovu korištenja roba i usluga čine rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (372.447 KM), za režijski materijal (65.117 KM), materijal za posebne namjene (3.271 KM), za tekuće održavanje (222.847 KM), po osnovu putovanja i smještaja (57.261 KM), za stručne usluge (107.451 KM), usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine (360.911 KM) i ostali neklasifikovani rashodi (710.561 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga odnose se na rashode po osnovu utroška energije (258.510 KM), za komunalne usluge (59.174 KM), za komunikacione usluge (44.225 KM) i za usluge prevoza (10.538 KM).

Rashodi za režijski materijal odnose se na rashode za kancelarijski materijal (36.452 KM), materijal za održavanje čistoće (14.893 KM), stručnu literaturu, časopise i dnevnu štampu (8.743 KM) i ostali režijski materijal (5.029 KM).

Rashodi za tekuće održavanje odnose se na rashode za tekuće održavanje zgrada (11.869 KM), ostalih građevinskih objekata (123.522 KM), opreme (86.049 KM) i na rashode za ostalo tekuće održavanje (1.407 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja odnose se na rashode po osnovu putovanja i smještaja u zemlji (10.396 KM) i inostranstvu (4.105 KM) i rashode po osnovu utroška goriva (42.760 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (rashodi po osnovu utroška nafte i naftnih derivata) su potcijenjeni u iznosu od 70.064 KM, a precijenjeni su rashodi za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja u iznosu od 55.519 KM i rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine (rashodi za usluge čišćenja javnih površina) u iznosu od 14.545 KM, jer su rashodi po osnovu utroška goriva iskazani na rashodima za tekuće održavanje i održavanje javnih površina, što nije u skladu sa članom 92. stav 3), 6) i 9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashodi za stručne usluge odnose se na usluge finansijskog posredovanja (6.123 KM), osiguranja (10.888 KM), informisanja i medija (39.517 KM), revizijske i računovodstvene usluge (7.980 KM), pravne i administrativne (6.299 KM), procjene i vještačenja (1.132 KM), kompjuterske usluge (23.415 KM) i za ostale stručne usluge (12.097 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine najvećim dijelom odnose se na rashode za usluge čišćenja javnih površina (217.545 KM), po osnovu utroška električne energije na javnim površinama (115.408 KM) i na rashode za usluge zaštite životne sredine (18.510 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi odnose se na rashode za stručno usavršavanje zaposlenih (18.448 KM), bruto naknade za rad van radnog odnosa (339.644 KM), po osnovu reprezentacije (248.100 KM), po osnovu poreza, doprinosa i neporeskih naknada na teret poslodavca (78.269 KM) i ostale nepomenute rashode (26.100 KM).

Bruto naknade za rad van radnog odnosa najvećim dijelom odnose se na rashode za bruto naknade članovima upravnih i nadzornih odbora (20.721 KM), članovima komisija i radnih grupa (31.474 KM), skupštinskim poslanicima i odbornicima (188.850 KM), po ugovoru o djelu (37.562 KM), za privremene i povremene poslove (19.569 KM), za ostale bruto naknade za rad van radnog odnosa (39.760 KM).

Rashodi reprezentacije najvećim dijelom odnose se na rashode po osnovu reprezentacije u zemlji (36.472 KM) i po osnovu organizacije prijema i manifestacija (195.968 KM).

Na rashodima za režijski materijal u iznosu od 5.681 KM i rashodima po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga u iznosu od 1.051 KM iskazani su rashodi ranijeg perioda, što nije u skladu sa članom 93. stav 2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procedurama za budžetske korisnike, kojim je definisano da se rashodi priznaju na obračunskom osnovu, u periodu u kom je i obaveza za plaćanje nastala bez obzira da li je izvršeno i samo plaćanje.

Subvencije su iskazane u iznosu od 341.873 KM, a odnose se na subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 273.856 KM i u oblasti saobraćaja i veza u iznosu od 68.017 KM.

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odnose se na subvencije za razvoj poljoprivrede dodijeljene u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede u 2024. godini u iznosu od 158.888 KM, subvencije dodijeljene po osnovu Odluke o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja u oblasti mljekarstva u iznosu od 106.209 KM i na subvencionisanje izgradnje i održavanje zajedničke infrastrukture na pašnjačkim površinama u iznosu od 8.759 KM.

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza dodijeljene su prema Odluci o raspodjeli budžetskih sredstava na ime subvencija u javnom prevozu lica na području opštine Nevesinje za školsku 2023/2024. godinu i Odluci o raspodjeli budžetskih sredstava na ime subvencija u javnom prevozu lica na području opštine Nevesinje za školsku 2024/2025. godinu.

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.008.853 KM i u cjelosti se odnose na grantove u zemlji. Čine ih tekući grantovi u zemlji (870.796 KM), ostali tekući grantovi (76.357 KM), kapitalni grantovi neprofitnim subjektima (26.000 KM) i ostali kapitalni grantovi (35.700 KM).

Tekući grantovi u zemlji odnose se na grantove dodijeljene političkim organizacijama i udruženjima (12.911 KM), humanitarnim (45.740 KM) i sportskim udruženjima (372.500 KM), etničkim i vjerskim organizacijama (11.000 KM), organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica, boraca i osoba sa invaliditetom (298.263 KM), organizacijama u oblasti zdravstva i socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti (57.000 KM), u oblasti obrazovanja, naučno istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (40.372 KM) i ostalim neprofitnim subjektima u zemlji (33.010 KM).

Ostali tekući grantovi odnose se na grantove dodijeljene javnim nefinansijskim subjektima u oblasti obrazovanja, naučno istraživačke djelatnosti, kulture, informacija, zdravstva, socijalne zaštite i zaštite životne sredine (76.357 KM).

Kapitalni grantovi neprofitnim subjektima odnose se na grantove dodijeljene etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (23.000 KM) i neprofitnim subjektima (3.000 KM).

Ostali kapitalni grantovi javnim nefinansijskim subjektima odnose se na grantove dodijeljene u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (35.700 KM). Opština nije izvršila kategorizaciju sportova, sportista i sportskih stručnjaka i nije utvrđen broj sportskih organizacija i klubova kojima se doznavaaju sredstva iz budžeta Opštine, što nije u skladu sa članom 119. Zakona o sportu i članom 5. Pravilnika o kategorizaciji sportova, sportista i sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 56/21) kojima je propisano da jedinice lokalne samouprave utvrđuju kategorizaciju sportova, sportista i sportskih stručnjaka za svoje područje.

Skupština Opštine Nevesinje nije, u skladu sa svojim nadležnostima propisanim članom 39. Zakona o lokalnoj samoupravi, donijela interna akta za raspodjelu sredstava granta organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica (298.263 KM), organizacijama u oblasti zdravstva i socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti (57.000 KM), u oblasti obrazovanja, naučno

istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (152.429 KM) i ostalim neprofitnim subjektima (104.750 KM).

Revizijom je utvrđeno da je nakon neuspjelog javnog poziva za dodjelu grantova sportskim udruženjima u 2024. godini, na koji je 13 sportskih klubova dostavilo nepotpune prijave, donesen Zaključak načelnika o neuspjelu javnog poziva. U navedenom Zaključku definisano je da će se u 2024. godini raspisati novi javni poziv, što nije učinjeno. Grantovi sportskim klubovima dodijeljeni su suprotno procedurama propisanih Pravilnikom o dodjeli grantova za programe/projekte za sportske klubove koji se finansiraju iz budžeta Opštine, donesenim od strane načelnika Opštine, što nije u skladu sa članom 39. Zakona o lokalnoj samoupravi.

Korisnici sredstava granta su putem izvještaja pravdali utrošak primljenih sredstava u skladu sa Odlukom o izvršenju rebalansa Opštine.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 1.476.784 KM, a odnose se na doznake građanima (1.407.116 KM) i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (69.668 KM).

Doznake građanima najvećim dijelom odnose se na stalnu novčanu pomoć na koju je 47 lica ostvarivalo pravo na dan 31.12.2024. godine (127.080 KM), dodatak za pomoć i njegu drugog lica na koju 311 lica ostvarivalo pravo na dan 31.12.2024. godine (740.360 KM), jednokratne novčane pomoći (23.583 KM), ostale tekuće doznake šticećnicima socijalnog osiguranja (84.805 KM), tekuće invalidnine (173.430 KM), tekuće pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture (155.742 KM), porodici, djeci i mladima (66.804 KM), penzionerima i nezaposlenim licima (19.972 KM) i ostale tekuće doznake građanima (12.810 KM).

Tekuće pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture dodijeljene su po osnovu Pravilnika o dodjeli studentskih stipendija („Službeni glasnik opštine Nevesinje“ broj 10/16, 14/17 i 13/24), dok su tekuće pomoći porodici, djeci i mladima, penzionerima i nezaposlenim licima dodijeljene na osnovu Pravilnika o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći („Službeni glasnik opštine Nevesinje“, broj 5/14).

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova najvećim dijelom odnose se na doznake ustanovama socijalne zaštite (36.818 KM) i hraniteljskim porodicama za smještaj šticećnika (29.250 KM).

Transferi između i unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 76.120 KM, a najvećim dijelom odnose se na transfere entitetu (42.792 KM) i transfere fondovima socijalnog osiguranja (33.217 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- *klasifikacija rashoda za naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva i rashoda po osnovu utroška goriva vrši u skladu sa članom 91. stav 3) i članom 92. stav 3), 6) i 9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;*
- *rashodi za režijski materijal i rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga priznaju na obračunskoj osnovi u periodu nastanka u skladu sa članom 93. stav 2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;*

Preporučuje se Skupštini Opštine da obezbijedi da se u skladu sa članom 39. Zakona o lokalnoj samoupravi donesu interna akta za izbor korisnika i način raspodjele sredstava granta subjektima u oblasti sporta, zdravstva i socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti, obrazovanja, naučno istraživačke djelatnosti, kulture i informacija, zaštite prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica i subjektima u drugim oblastima.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 2.858.709 KM od čega na fondu 01 u iznosu od 2.748.500 KM i fondu 03 u iznosu od 110.209 KM, a čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu (2.166.072 KM), finansijsku imovinu (230 KM), otplatu dugova (582.826 KM) i ostali izdaci (109.581 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (1.591.990 KM), za investiciono održavanje i adaptaciju zgrada i objekata (294.890 KM), nabavku postrojenja i opreme (81.893 KM), nematerijalne neproizvedene imovine (6.318 KM) i zaliha materijala, robe i sitnog inventara (190.981 KM).

Izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata najvećim dijelom odnose se na izdatke po osnovu realizacije projekta pribavljanje stambenih jedinica za socijalne kategorije (137.005 KM), rekonstrukcija vodovodne i kanalizacione mreže (23.247 KM), izgradnja i rekonstrukcija puteva (499.999 KM), izvođenje radova na vodovodnom sistemu "Krekovi" (388.846 KM), nabavka vodovodnih cijevi za izgradnju krakova vodovodne mreže u Lukavcu, Biogradu i Selištima (48.906 KM), izgradnja pumpne stanice u Lukavcu (61.258 KM), izgradnju fekalne kanalizacije Miljevac faza 2 (108.608 KM).

Izdaci za investiciono održavanje rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata odnose se najvećim dijelom na izgradnju i rekonstrukciju lokalnih puteva i ulica na području opštine Nevesinje (96.095 KM) i na rezervaciju sredstava za realizaciju projekta poboljšanja infrastrukture „Izgradnja osam terena sa umjetnom podlogom“, po osnovu ugovora o izgradnji osam terena sa umjetnom podlogom zaključenog dana 23.09.2024. godine (149.041 KM).

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme odnose se na izdatke po osnovu računarske mrežne opreme (10.795 KM), računarske opreme (12.095 KM), grijanje, ventilaciju i hlađenje (10.822 KM), opreme za obrazovne ustanove (7.039 KM), knjige (3.594 KM), kancelarijski namještaj (5.154 KM), alarmne i sigurnosne sisteme (5.464 KM) i drugu opremu.

Izdaci za otplatu dugova odnose se na otplatu po osnovu glavnice duga po kreditnim zaduženjima Opštine.

Ostali izdaci odnose se na izdatke po osnovu bolovanja koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (73.146 KM), izdatke po osnovu depozita i kaucija (24.382 KM), izdaci za nezatvorene avanse u 2024. godini (930 KM) i ostale izdatke (11.123 KM).

6.1.3. Budžetski suficit

U obrascu PIF-a iskazan je suficit u iznosu od 129.963 KM i predstavlja zbir bruto suficita (2.205.607 KM) i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazan u negativnom iznosu (2.075.644 KM). Iskazani bruto suficit predstavlja razliku između prihoda fonda (13.422.346 KM) i rashoda fonda (11.216.739 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu predstavljaju razliku između primitaka za nefinansijsku imovinu (90.428 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (2.166.072 KM).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje u obrascu PIF-a je iskazano u iznosu od 1.136.861 KM, a predstavlja zbir neto primitaka po osnovu finansijske imovine (150 KM), neto zaduživanja (917.174 KM), ostalih neto primitaka (30.273 KM) i raspodjele suficita iz ranijih perioda (189.264 KM).

6.1.4.1. Neto zaduživanje

Neto zaduživanje predstavlja razliku primitaka od zaduženja u iznosu od 1.500.000 KM i izdataka za otplatu dugova u iznosu od 582.826 KM.

6.1.4.2. Ostali neto primici

Ostali neto primici predstavljaju razliku ostalih primitaka (139.854 KM) i ostalih izdataka (109.581 KM).

6.1.4.3. Raspodjela suficita iz ranijih godina

Raspodjela suficita iz ranijih godina iskazana je u iznosu od 189.264 KM, a odnosi se na neutrošena namjenska sredstva Vlade Srbije (130.209 KM) na fondu 03 i (59.055 KM) na fondu 01.

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je iskazana u iznosu od 1.266.824 KM, a čine je neto finansiranje (1.136.861 KM) i suficit (129.963 KM).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u iznosu od 13.650.192 KM, a odnose se na poreske i neporeske prihode, grantove, transfere između različitih jedinica vlasti (za koja su objašnjenja navedena u tački 6.1.1. ovog izvještaja), kao i prihode obračunskog karaktera.

6.2.1.1. Prihodi (osim obračunskih)

Prihodi su iskazani u izvještajima o izvršenju budžeta u iznosu od 13.422.346 KM i obrazloženi su pod tačkom 6.1.1. izvještaja u okviru poreskih i neporeskih prihoda, grantova i transfera između različitih jedinica vlasti.

6.2.1.2. Prihodi obračunskog karaktera

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 227.846 KM, a odnose se na prihode obračunskog karaktera (193.502 KM) i prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (34.344 KM).

Prihodi obračunskog karaktera odnose se na prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (94.159 KM), dobitke od prodaje imovine (20.562 KM), pomoći u naturi (99.878 KM) i ostale prihode obračunskog karaktera (-21.097 KM).

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine najvećim dijelom odnose se na plaćena sporna poreska potraživanja i na prenos sa spornih na odgođena plaćanja iskazana prema Izvještaju iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske za period 01.01.-31.12.2024. godine, kao i naplaćena druga sporna potraživanja (komunalna naknada).

Dobici od prodaje imovine odnose se na dobitke od prodaje stambene jedinice (7.854 KM) i na dobitke od prodaje zemljišta (12.708 KM).

Pomoći u naturi odnose se najvećim dijelom na donaciju opreme za civilnu zaštitu (82.668 KM) iz sredstava IPA podrške EU prevenciji poplava i upravljanja rizikom od šumskih požara, kao i na donacije bibliotečkih knjiga.

Ostali obračunski prihodi iskazani su u negativnom iznosu od 21.096 KM, a najvećim dijelom odnose se na korekciju obračunskih prihoda po osnovu usaglašavanja Fonda zdravstvenog osiguranja i JZU Dom zdravlja po osnovu odbitaka za kazne, efekte lijekova i drugo (13.104 KM).

Prihodi po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti najvećim dijelom odnose se na prenos imovine (ulaganja) sa JU OŠ Risto Proroković Nevesinje po osnovu izvršenih radova (sanacija grijanja) na objektu u vlasništvu Opštine (32.000 KM).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 13.662.609 KM, po osnovu budžetskih rashoda koji su iskazani u izvještajima o izvršenju budžeta u iznosu od 11.216.739 KM i rashoda obračunskog karaktera u iznosu od 2.445.870 KM.

6.2.2.1. Rashodi (osim obračunskih)

Budžetski rashodi su iskazani u izvještajima o izvršenju budžeta u iznosu od 11.216.739 KM i obrazloženi su pod tačkom 6.1.2. izvještaja u okviru tekućih rashoda i transfera između i unutar jedinica vlasti.

6.2.2.2. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 2.445.870 KM po osnovu nabavne vrijednosti realizovanih zaliha (206.974 KM), rashoda amortizacije (1.924.691 KM), rashoda od usklađivanja vrijednosti imovine (237.370 KM), datih pomoći u naturi (71.497 KM), ostalih rashoda obračunskog karaktera (667 KM) i rashoda obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (4.671 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije su evidentirani na osnovu obračunate amortizacije zgrada i objekata (1.500.733 KM), opreme (414.992 KM) i investicione imovine (4.047 KM) i nematerijalne imovine (4.919 KM).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine najvećim dijelom odnose se na rashode po osnovu korekcije vrijednosti nenaplativih potraživanja starijih od 12 mjeseci (70.557 KM) od čega potraživanja za komunalnu naknadu (58.826 KM), kao i korekcije poreskih potraživanja prema Izvještaju iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske (129.132 KM) i rashodovanja srušenog objekta (35.980 KM).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine potcijenjeni su u iznosu od 86.221 KM jer nije izvršena korekcija potraživanja i datih avansa koja nisu naplaćena odnosno opravdana u roku od 12 mjeseci, što je obrazloženo pod tačkom 6.3.1.1. izvještaja.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (13.650.192 KM) i rashoda (13.662.609 KM) iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 12.417 KM. Prema nalazu revizije finansijski rezultat je precijenjen za iznos od 86.221 KM, jer je Opština potcijenila rashode obračunskog karaktera (86.221 KM) što je obrazloženo pod tačkama 6.3.1.1. izvještaja.

6.3. Bilans stanja

U Konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2024. godine iskazane su poslovna aktiva i pasiva.

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva Opštine na dan 31.12.2024. godine iskazana je u bruto vrijednosti od 112.417.450 KM, 34.008.638 KM ispravke vrijednosti i neto vrijednosti od 78.408.812 KM, a čine je tekuća imovina i stalna imovina.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina je iskazana u neto vrijednosti od 4.386.071 KM (bruto vrijednosti od 4.651.019 KM i ispravke vrijednosti od 264.948 KM) i čine je kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu od 4.575.942 KM bruto vrijednosti, 254.588 KM ispravke vrijednosti i 4.321.354 KM neto vrijednosti. Odnosi se na gotovinu i gotovinske ekvivalente (3.486.485 KM), kratkoročna potraživanja (536.591

KM), kratkoročna razgraničenja (89.537 KM), kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti (208.741 KM).

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 536.591 KM neto vrijednosti, a odnose na potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga (4.896 KM), od zaposlenih (766 KM), potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (226.107 KM), potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (240.799 KM) i na ostala kratkoročna potraživanja (64.023 KM).

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga precijenjena su u iznosu od 4.321 KM, a potcijenjeni su rashodi od usklađivanja vrijednosti finansijske imovine, jer nije izvršena korekcija potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci, što nije u skladu sa članom 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode odnose se na potraživanja za nenaplaćene poreze iskazane po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period od 01.01-31.12.2024. godine (29.653 KM) i za nenaplaćene naknade, takse i ostale neporeske prihode u iznosu od 196.454 KM (122.765 KM komunalna naknada i renta i 73.689 KM zakup poslovnih prostora i zemljišta).

Prilikom iskazivanja potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i potraživanja koja na naplatu dopijevaju u periodu do godinu dana, Opština nije postupila u skladu sa članom 11. Uputstva o primjeni međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor 23: Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi), jer nije izvršena korekcija početnih stanja u ranijim godinama, a u 2024. godini na dugoročnim potraživanjima izvršeno je i iskazivanje dijela potraživanja koja dopijevaju na naplatu u roku do godinu dana (44.830 KM).

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 64.003 KM, a najvećim dijelom se odnose na potraživanje JZU Dom zdravlja od Fonda zdravstvenog osiguranja po osnovu obračuna i usaglašavanja stanja na dan 31.12.2024. godine (57.185 KM).

U toku 2024. godine vršena je naplata potraživanja po osnovu dva Ugovora o otplati na rate duga nastalog u postupku izdavanja odobrenja za građenje (renta, komunalna naknada i uređenje građevinskog zemljišta) sa pravnim licima iz ranijih godina. Za navedena odgođena plaćanja iznos duga nije obezbijeđen mjenicom, odnosno bankarskom garancijom, što nije u skladu sa članom 6. Uputstva o odgođenom plaćanju taksi, naknada i drugog duga („Službeni glasnik Opštine Nevesinje“, broj 9/19).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 89.537 KM, a odnose se na kratkoročno razgraničene rashode (82.830 KM) i ostala razgraničenja (6.707 KM).

Na ostalim kratkoročno razgraničenim rashodima iskazan je avans iz 2023. godine u iznosu od 81.900 KM. Opština je, na osnovu prethodno dostavljenog poziva za dostavljanje pisma namjere kao i odgovora na isti, zaključila ugovor o realizaciji projekta poboljšanja infrastrukture „Izgradnja osam terena sa umjetnom podlogom u Republici Srpskoj“ sa Fudbalskim savezom Republike Srpske i Fudbalskim klubom „Velež“ Nevesinje kojim je ugovorena zajednička realizacija projekta i to nabavka dostava i montaža vještačke trave sa aluminijskim golovima, priprema podloge za polaganje iste i sistem drenaže, nabavka kvarcnog pijeska i gumenog granulata za popunu vještačke trave. Procijenjena vrijednost radova po projektu je 500.000 KM bez poreza na dodatu vrijednost. U Ugovoru je definisano da prodeduru nabavke dostave i montaže vještačke trave sa aluminijskim golovima provodi Fudbalski savez Republike Srpske i obezbjeđuje finansijska sredstva, a Opština Nevesinje, odnosno Fudbalski klub Velež Nevesinje obezbjeđuje sredstva u iznosu od 200.000 KM bez poreza na dodatu vrijednost za pripremu podloge za polaganje vještačke trave i sistem drenaže i nabavku kvarcnog pijeska i gumenog granulata za popunu vještačke trave.

Ugovor ne sadrži broj protokola ni datum zaključenja, a zaprimljen je u Opštinu dana 16.08.2022. godine. Po članu 6. navedenog ugovora, dostavljenom obavještenju Fudbalskog saveza Republike Srpske od 15.05.2023. i dostavljenoj fakturi dobavljača Mavas d.o.o. Mrkonjić Grad od 26.07.2023. godine Opština je izvršila avansno plaćanje od 81.900 KM izvođaču radova za nabavku kvarcnog pijeska i gumenog granulata za popunu vještačke trave, a koji do 31.12.2024. godine nije opravdan. S tim u vezi, kratkoročna razgraničenja su precijenjena u iznosu od 81.900 KM, za koliko su potcijenjeni rashodi od usklađivanja vrijednosti finansijske imovine, jer nije izvršena korekcija datih avansa koji nisu opravdani u roku od 12 mjeseci, što nije u skladu sa članom 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti najvećim dijelom se odnosi se na transfer Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu naknada iz oblasti socijalne zaštite (51.388 KM), Ministarstva uprave i lokalne samouprave (22.044 KM), Agencije za agrarna plaćanja (50.000 KM), JU Fond dječije zaštite (9.291 KM) i za nenaplaćene prihode (46.606 KM).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u iznosu od 75.077 KM bruto vrijednosti, 10.360 KM ispravke vrijednosti i 64.717 KM neto vrijednosti, a najvećim dijelom odnosi se na zalihe materijala (61.737 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **korekcija potraživanja i datih avansa vrši shodno članu 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;**
- **evidetiranja potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i potraživanja koja na naplatu dospijevaju u periodu do godinu dana vrše u skladu sa članom 11. Uputstva o primjeni međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor 23: Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi);**
- **prilikom ugovaranja odgođenog plaćanja potraživanja po osnovu neporeskih prihoda obezbijedi mjenica ili bankarska garancija, u skladu sa odredbama internog Uputstva o odgođenom plaćanju taksi, naknada i drugog duga.**

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina je iskazana u iznosu od 107.766.431 KM bruto vrijednosti, 33.743.690 KM ispravke vrijednosti i 74.022.741 KM neto vrijednosti.

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 2.579.730 KM, a odnose se na akcije i učešća u kapitalu.

Akcije i učešća u kapitalu iskazani su u iznosu od 2.579.730 KM, a odnose se na srazmjerni dio vrijednosti neto imovine/kapitala preduzeća koji su pod kontrolom ili značajnim uticajem Opštine (JP Vodovod a.d. Nevesinje, JP Komus a.d. Nevesinje i Natur Flora a.d. Nevesinje).

Dugoročna potraživanja odnose se u cjelosti na potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (44.832 KM). Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iskazuju se na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period od 01.01-31.12.2024. godine. Opština je prilikom iskazivanja dugoročnih potraživanja na istima iskazala i dio potraživanja koja dospijevaju na naplatu do godine dana, što je obrazloženo pod tačkom 6.3.1.1. izvještaja.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 105.141.869 KM bruto vrijednosti, 33.743.690 KM ispravke vrijednosti i 71.398.179 KM neto vrijednosti, a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti, neproizvedenu stalnu imovinu i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina je iskazana u iznosu od 69.260.668 KM bruto vrijednosti, 33.592.943 KM ispravke vrijednosti i 35.667.725 KM neto vrijednosti, a čine je zgrade i objekti, postrojenja i oprema, investiciona imovina i nematerijalna proizvedena imovina.

Zgrade i objekti su iskazani u iznosu od 32.691.190 KM neto vrijednosti, a odnose se na stambene objekte (402.888 KM), poslovne objekte i prostore (17.503.685 KM), saobraćajne objekte (9.594.509 KM) i ostale poslovne objekte (5.190.108 KM).

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 2.792.324 KM neto vrijednosti, a odnose se najvećim dijelom na proizvodno-uslužnu opremu-mašine i uređaje (1.571.639 KM), motorna i teretna vozila (209.647 KM), opremu za grijanje i hlađenje (125.366 KM), opremu za nauku, kulturu i obrazovanje (297.386 KM), komunikacionu i računarsku opremu (116.495 KM).

Investiciona imovina je iskazana u iznosu od 178.626 KM neto vrijednosti, a odnosi se na poslovne prostore koji se izdaju pod zakup, za koju se Opština opredijelila za odmjera vanje po nabavnoj vrijednosti.

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 18.586 KM, a odnose se na umjetnička djela i knjige.

Dio proizvedene stalne imovine opštinske uprave (poslovni objekti i prostori, ostali objekti, kancelarijska oprema i druga oprema) u iznosu od 2.195.008 KM odmjera va se po revalorizovanom modelu, dok se ostala proizvedena imovina odmjera va po modelu nabavne vrijednosti, što nije u skladu sa MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 42, 51, 52 i 53) i članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, kojim je propisano da ako se jedna stavka imovine revalorizuje, pristupa se revalorizaciji cijele grupe imovine iskazane unutar jednog podsintetičkog računa.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 35.437.363 KM, a najvećim dijelom odnosi se na poljoprivredno, gradsko građevinsko i ostalo građevinsko zemljište (35.429.409 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 274.505 KM, a odnosi se na ostale objekte u pripremi (272.611 KM) i komunikacionu i računarsku opremu u pripremi (1.894 KM). Ostali objekti u pripremi odnose se na projekat „Krekovi“ (27.891 KM), kanalizacija Miljevac (115.146 KM), vodovodna mreža Udbina (121.111 KM) i Pridvorci (8.462 KM). U toku 2024. godine izvršeno je aktiviranje imovine u iznosu od 1.353.338 KM, a najvećim dijelom po osnovu projekata na vodovodnom sistemu "Krekovi" (379.733 KM), izgradnje sportskih terena Vitla (79.507 KM), radova na stambenom objektu socijalnog stanovanja (194.519 KM), izgradnje i rekonstrukcije lokalnih puteva i ulica na području opštine (604.640 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se odmjera vanje nakon priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme vrši sveobuhvatno po jednom modelu, u skladu sa MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragrafi 42, 51, 52 i 53) i članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva Opštine je na dan 31.12.2024. godine iskazana u iznosu od 78.408.812 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 4.661.726 KM po osnovu kratkoročnih obaveza i razgraničenja i dugoročnih obaveza i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 1.589.209 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (462.631 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih

(549.744 KM), obaveze iz poslovanja (340.078 KM), obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite (169.173 KM), ostale kratkoročne obaveze (36 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (67.547 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze odnose se na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana po osnovu ugovora o investicijskom kreditu sa „Sparkasse bank“ d.d. (140.618 KM) i po osnovu ugovora o kreditu za kapitalne investicije i refinansiranje sa „UnicreditBank“ a.d. Banja Luka (322.013 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate za decembar 2024. godine i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi i kod nižih budžetskih korisnika.

Obaveze iz poslovanja najvećim dijelom odnose se na obaveze za nabavku roba i usluga (107.689 KM), za nabavku stalne imovine u zemlji (207.027 KM) i prema fizičkim licima (13.204 KM), obaveze za primljene depozite i kaucije (11.133 KM).

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite odnose na obaveze za subvencije (31.010 KM), grantove (33.263 KM), doznake na ime socijalne zaštite prema korisnicima prava na tuđu njegu i pomoć i druge vidove socijalne pomoći (104.900 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti najvećim dijelom odnose se na obaveze po dugoročnim kreditima primljenim od entiteta koji dospijevaju na naplatu do godinu dana za projekat Svjetske banke za rekonstrukciju i obnovu sistema sanitacije u Opštini (14.150 KM), Evropske investicione banke za projekat Vodovod i kanalizacija (32.970 KM) i kredita Vlade Republike Srpske - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede iz sredstava revolving fonda za projekat vodosnabdijevanje i komunalne infrastrukture (17.571 KM).

Do 28.02.2025. godine izmirene su iskazane kratkoročne obaveze iz 2024. godine u iznosu od 910.445 KM.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 3.072.517 KM i odnose se na dugoročne finansijske obaveze (1.359.382 KM), ostale dugoročne obaveze (128.400 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (1.584.735 KM).

Dugoročne finansijske obaveze odnose se u cjelosti na dugoročne obaveze po zajmu odnosno na stanje po osnovu neotplaćene glavnice dugoročnog investicijskog kredita zaključenog u 2024. godini sa „Sparkasse bank“ d.d. Sarajevo.

Ostale dugoročne obaveze odnose se na ugovoreno odgođeno plaćanje po osnovu investicija u javnu rasvjetu. Sa ostalih dugoročnih obaveza na datum izvještavanja izvršen je prenos dospijeća za narednu godinu na kratkoročne obaveze (102.720 KM).

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na dugoročne obaveze po osnovu zajmova primljenih od entiteta i države odnosno na glavicu duga po osnovu kredita za projekat Svjetske banke za rekonstrukciju i obnovu sistema sanitacije u Opštini (70.763 KM), Evropske investicione banke za projekat „Vodovod i kanalizacija“ (1.396.821 KM) i kredita iz sredstava revolving fonda za projekat vodosnabdijevanja i komunalne infrastrukture (117.151 KM).

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori sredstava iskazani su u iznosu od 73.747.086 KM, a čine ih trajni izvori sredstava (39.143.246 KM), rezerve (2.376.966 KM) i finansijski rezultat (32.226.874 KM). Prema nalazu revizije vlastiti izvori su precijenjeni za iznos 86.221 KM, jer je Opština potcijenila rashode obračunskog karaktera (86.221 KM), što je obrazloženo pod tačkama 6.2.2.2. i 6.3.1.1. izvještaja.

Rezerve se odnose na revalorizacione rezerve nefinansijske imovine koje su evidentirane po osnovu izvršene procjene i povećanja vrijednosti proizvedene stalne imovine u ranijim godinama.

Opštinska uprava je na dan 31.12.2024. godine izvršila ukidanje dijela revalorizacionih rezervi u korist rezultata tekuće godine u iznosu od 72.761 KM. Revalorizacione rezerve su potcijenjene u iznosu od 15.666 KM, a finansijski rezultat precijenjen u istom iznosu, jer je prilikom obračuna srazmjernog dijela revalorizacionih rezervi koji je ukinut obuhvaćena i amortizacija na imovinu koja je u potpunosti amortizovana u iznosu od 15.666 KM, što nije u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 57), koji zahtijeva da se rezerva prenosi tokom vijeka trajanja revalorizovanog sredstva.

Finansijski rezultat se odnosi na finansijski rezultat ranijih godina (32.104.206 KM) i finansijski rezultat tekuće godine (122.668 KM).

Finansijski rezultat tekuće godine precijenjen je u iznosu od 101.887 KM, jer nije izvršena korekcija potraživanja i datih avansa (86.221 KM), a revalorizacione rezerve ukinute su u korist rezultata za više od 15.666 KM, što je navedeno pod tačkom 6.2.2.2., 6.3.1.1., izvještaja.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se ukidanje revalorizacionih rezervi formiranih u ranijem periodu vršu u skladu sa MRS JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 57).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive Opštine sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iskazane su u iznosu od po 877.658 KM, a odnose se na odobrena nepovučena kreditna sredstva EIB- Projekat vodovod i kanalizacija II (755.344 KM) i primljenih bankarskih garancija za obezbjeđenje od rizika realizacije ugovora o nabavkama roba, radova i usluga u iznosu od 122.314 KM.

U vanbilansnoj evidenciji nisu evidentirane date mjenice kao sredstvo obezbjeđenja za servisiranje duga po osnovu dugoročnih kredita i drugih preduzetih obaveza po ugovoru kako je propisano članom 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se na poziciji vanbilansne aktive i pasive vrši evidentiranje datih mjenica kao sredstva obezbjeđenja za servisiranje duga po osnovu dugoročnih kredita i drugih preuzetih obaveza u skladu sa članom 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (13.591.286 KM), odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (11.307.294 KM), prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti (90.808 KM), odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti (1.898.422 KM), prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1.500.000 KM) i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (685.545 KM). Neto povećanje gotovine na dan 31.12.2024. godine iznosi 1.290.833 KM, gotovina na početku obračunskog perioda iznosi 2.195.652 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda iznosi 3.486.485 KM.

Bilans novčanih tokova je sastavljen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima (paragraf 18, 22, 25 i 26).

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je, u skladu sa odredbama MRS JS - 1 Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 15. c i 38), objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama uz finansijske izvještaje Opština je izvršila objelodanjivanje informacije da je na dan 31.12.2024. godine aktivan jedan sudski spor sa pravnim licem u kojem je Opština tužena strana u iznosu od 54.546 KM i da je tokom 2023. godine izvršeno plaćanje po presudi u iznosu od 42.331 KM, a tužilac je potom izjavio žalbu na istu.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nije objelodanjena informacija o prirodi obaveze i postojanju mogućih nadoknada u vezi sa aktivnim sporom, kao ni o broju i vrijednosti aktivnih sporova u kojima je Opština tužilac, a po osnovu nenaplaćenih prihoda, što nije u skladu sa MRS-JS 19 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 100 i 105).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se objelodanjuju informacije o potencijalnim obavezama i potencijalnoj imovini prema zahtjevima MRS-JS 19 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 100 i 105) i članu 46. tačka 8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz konsolidovane finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2024. godine sačinjene su Napomene, koja pružaju opšte podatke o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi, primijenjenim računovodstvenim politikama, kao i pojašnjenja pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima. Međutim, u Napomenama uz finansijske izvještaje pored navedenog pod tačkom 6.6. izvještaja nisu objelodanjene dodatne informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika koje se odnose na korisni vijek upotrebe ili korišćene stope amortizacije prema zahtjevima MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 88), informacija o broju i stanjima na pojedinačnim bankovnim računima Opštine prema zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 56), zaliham materijala prema zahtjevima MRS-JS 12 – Zalihe (paragraf 47) , informacije u vezi sa naplativostima datih avansa prema zahtjevima MRS – JS 1- Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 71) i druge informacije.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije propisane članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Revizijski tim

Snježana Savatić Banjac, s.r.

Ivana Mikić, s.r.